

Centrum obce Žehuň

Za zmínku stojí i vlastní centrum obce, takzvaná náves, v minulosti nazývaná Kopeček, kde stojí pomník padlých z první světové války, který se slavnostně odhaloval 25. září 1921. Pořízen byl nákladem 10 000 korun z dobrovolných příspěvků občanů a za finančního přispění obce. Do majetku obce jej převzal tehdejší starosta František Molič a škola se zavázala starat se o úpravu jeho okolí. Po okraji byly vysázeny čtyři lípy. V roce 1982 se původní dřevěný plůtek nahradil zděnou zídou.



Náves – v minulosti nazývaná Kopeček



Pomník padlých v průběhu několika desetiletí

Významnou budovou na návsi je historický dům čp. 11, někdejší panská hospoda s původním popisným číslem 4. Budova v roce 1890 vyhořela a roku 1901 ji zakoupili jako zájezdní hostinec manželé Josef a Anežka Vaníčkovi. Tato rodina vlastnila hostinec až do roku 1946. V minulosti vyjížděly formanské vozy z návsi klenutou bránou do krytého dvora, koně nocovali ve stáji, formani v sále hostince a po přenocování na protilehlé severní straně vyjížděli ven. V tomto domě si otevřel roku 1901 ordinaci první žehuňský lékař MUDr. Karel Zinner, žil zde a působil až do své smrti v roce 1934.



Klenutá brána u domu čp. 11



Hostinec v třicátých letech 20. století



Rodina Vaníčková v roce 1904



MUDr. Karel Zinner

Dnes je tento rozlehlý dům v majetku obce a plní funkci společenského domu. Sál se využívá též jako tělocvična, konají se zde nejrůznější kulturní a společenské akce a veřejné schůze. V budově je umístěna také obecní knihovna a od roku 2002 též poštovní úřad.



Obecní knihovna zaujímá v roce 2010 tři místnosti



Čp. 11 – pohled od jihozápadu



Čp. 11 – pohled od jihu

Svým vzhledem upoutá na návsi dům čp. 97 pocházející z 1. třetiny 20. století. Budova je zcela ojedinělým dokladem pronikání secese na venkov. Štít má secesně modifikovaný novorenesanční obloučkový obrys. V nejvyšší části štítu je malé kruhové okénko. Zcela neobvyklá je kompozice tří oken ve štítovém průčelí – uprostřed větší okno s dvěma menšími okénky po stranách. Je to svérázná aplikace stylu italských renesančních architektů. Štít domu je navržen na zápis do Ústředního seznamu nemovitých kulturních památek Česká republiky.



Dům čp. 97 i protilehlý dům čp. 143 jsou navrženy na zápis do ÚSNKP ČR

Také naproti stojící dům čp. 143 z 1. třetiny 20. století patří do skupiny domů tzv. „žehuňského“ typu. Dům má rovněž tři obdélná štítová okna podobná domu čp. 97, přičemž střední horní okno je větší, než okna v přízemní. Štít je zvalbený, s přesahující střechou na krakorcích.

Vraťme se znovu do minulosti a podívejme se, jak vypadal střed obce ve třicátých letech 20. století.



**Za pomníkem padlých Volejníkův, později Rumlův dům čp. 19
a Skohoutilův obchod čp. 77**



Šrámovo, později Krausovo pekařství, čp. 175



Střed obce za první republiky

Na pravé straně hlavní ulice cestou k rybníku najdeme dům čp. 136, v němž sídlila v minulosti četnická stanice. V letech 1952-56 využívala budovu pro své kanceláře firma Ingstav, která prováděla na rybníce v letech 1951-56 rozsáhlé úpravy. V současné době zde sídlí obecní úřad. V restituci se vrátila budova původnímu majiteli rodině Kinských. Dnes jsou držiteli domu Giovanni Kinský dal Borgo a Dr. Pio Kinský dal Borgo. Obecní úřad usiluje o odkoupení budovy.



Obecní úřad čp. 136



Budova pošty v čp. 5, koupená r.1922 se používala až do 22. října 2002



Hlavní ulice vedoucí k rybníku ve třicátých letech 20.století



Dům čp. 227 stavěli v roce 1934 manželé Ouzkých po návratu z Ameriky

Za povšimnutí stojí také dům čp. 6 v blízkosti tzv. splávku, do kterého vytéká voda ze Žehuňského rybníka. Budova se stavěla roku 1924 pro záložnu. Spořitelna zde sídlila do roku 1958. Poté byla po složitých jednáních s krajskou správou spořitelny předána do vlastnictví obce a po adaptacích zde bylo slavnostně 30. dubna 1959 otevřeno zdravotní středisko, jež je zde umístěno dosud. Starousedlíci však ze zvyku nazývají občas budovu, která stojí při levé straně ulice Na Místech, původním názvem „kampelička“. Od roku 1974 stojí naproti požární zbrojnici.



V čp. 6 sídlí od r. 1959 zdravotní středisko

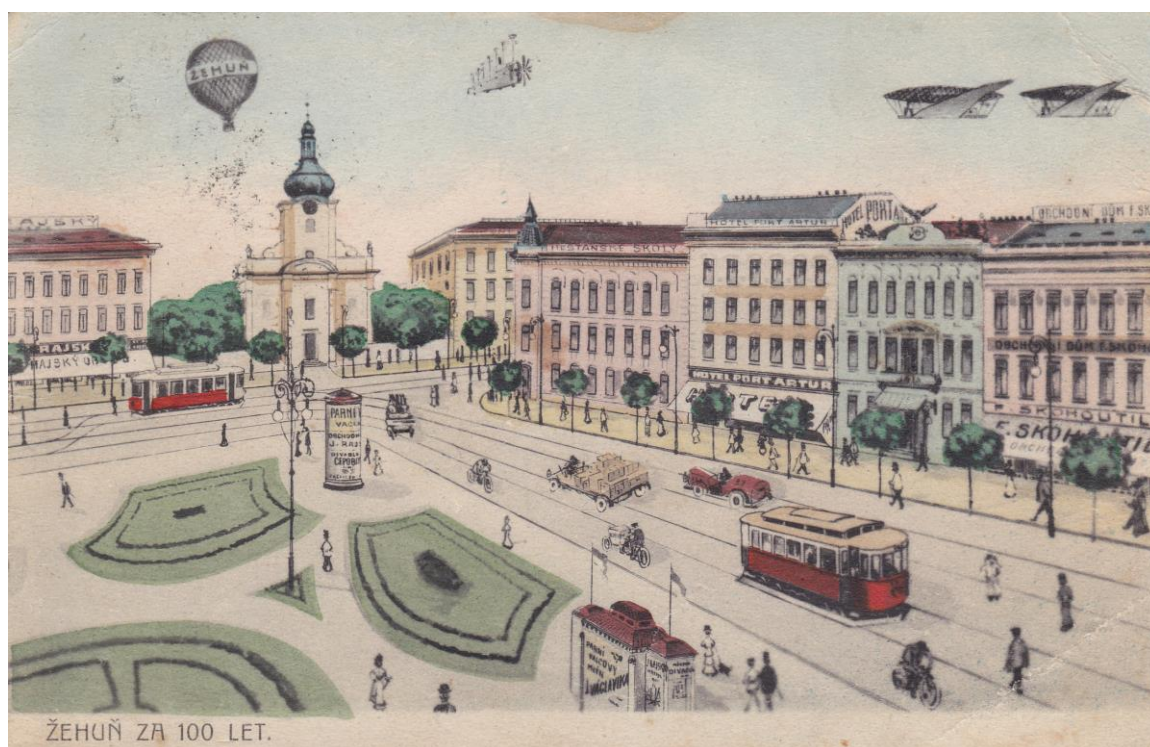


Požární zbrojnice a dům čp. 230



Malíř Prymus (křestní jméno neznámé), Chalupa na Malé Straně, 900x643m

Na závěr něco k pobavení



Vize o budoucím vzhledu Žehuně v roce 1900